

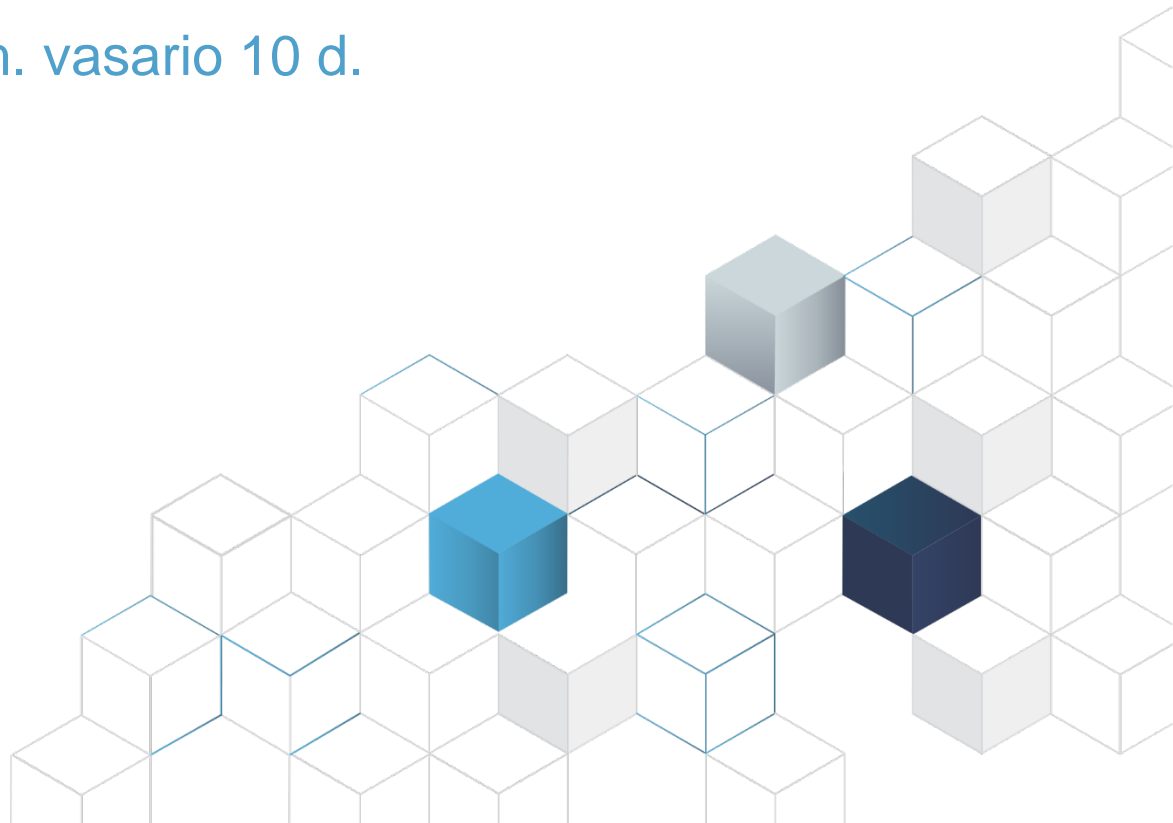
AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽINTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ, SKIRTŲ
VIEŠAJAI ĮSTAIGAI GEROS VALIOS
KOMPENSACIJOS UŽ ŽYDŲ RELIGINIŲ
BENDRUOMENIŲ NEKILNOJAMĄJĮ TURTAŲ
DISPONAVIMO FONDUI, VALDYMO,
NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JOMIS
2019 METAIS TEISĖTUMAS

2020 m. vasario 10 d.

Nr. FAE-1

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Inga Norkevičiūtė-Birenė (grupės vadovė), Gediminas Kibilda, Daiva Sakalauskienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
Kompensacija naudojama laikantis teisės akty	6
PRIEDAS	7
Audito apimtis ir metodai	7

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi įstatymu¹, atlikome Vyriausybės kanceliarijos skirtų viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2019 metais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2019 metais teisėtumo pareiškama audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (7 psl.).

Geros valios fondo paskirtis

Nuo 2011-12-01 įsigaliojo įstatymas², kuriame nustatytas mokėtinos piniginės kompensacijos už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą dydis – 37,07 mln. Eur, mokėjimo terminas (iki 2023-03-01), tvarka ir naudojimo paskirtis. Nuo įstatymo įsigaliojimo jau sumokėta 26,21 mln. Eur (70,7 proc. kompensacijos).

Vadovaujantis įstatymu³, kompensacija mokama iš valstybės biudžeto Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompensacijomis disponuoti paskirtam fondui. Tokiu fondu Vyriausybė paskyrė⁴ viešąją įstaigą Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondą.

Valstybės kontrolė atlieka šio fondo valstybinį auditą ir kasmet iki vasario 10 d. pateikia Vyriausybei valstybinio audito išvadą ir ataskaitą⁵. Valstybinio audito išvadoje konstatavus, kad fondas disponuoja jam perduotomis kompensacijos lėšomis arba valdo, naudoja jam perduotą nekilnojamąjį turtą ar disponuoja juo ne pagal įstatyme nustatytą paskirtį arba kitaip pažeidžia šio įstatymo reikalavimus, Vyriausybė turi teisę laikinai sustabdyti kompensacijų mokėjimą ir disponavimą jomis ir spręsti dėl kito fondo paskyrimo.

Vadovaujantis įstatymu⁶, fondo gauta piniginė kompensacija gali būti naudojama tik šiems tikslams:

- Lietuvos žydų religiniams, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto, švietimo ir mokslo projektams finansuoti,

¹ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas, 2 str. 6 d.

² Ten pat, 2 str. 1 ir 8 d.

³ Ten pat, 2 str. 2 d.

⁴ Vyriausybės 2012-04-04 nutarimas Nr. 357 „Dėl fondo, skirto disponuoti kompensacija už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą, paskyrimo“.

⁵ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas, 2 str. 6 d.

⁶ Ten pat, 3 str.

- fondo administravimo išlaidoms, kurių metinė suma negali viršyti 10 proc. metinės piniginės kompensacijos dalies, tvirtinamos kiekvienų metų valstybės biudžete.

Nepanaudotos piniginės kompensacijos lėšos gali būti laikomos bankuose, o nuo 2016-03-26 ir investuojamos, atsižvelgiant į kriterijus: investuotų lėšų saugumą, likvidumą, metinį pelningumą, komisinio užmokesčio ar kitų išlaidų dydį. Uždirbtos palūkanos gali būti naudojamos tiksliniams projektams finansuoti ir fondo administravimo išlaidoms apmokėti.

Fonde yra sukurta vidaus kontrolės sistema tinkamam kompensacijos naudojimo užtikrinimui. Fondo administracija atlieka pirminį projektų paraiškų tinkamumo vertinimą, jų atitiktį projektų paraiškų teikimo taisyklėms⁷. Projektų atrankos komitetas⁸ atlieka projektų paraiškų kokybinį vertinimą, nustato rekomenduojamas projektų finansavimo vertes. Fondo valdyba svarsto ir nutarimais tvirtina projektų atrankos komiteto išvadas ir rekomendacijas, o fondo vienintelis dalininkas (viešoji įstaiga Lietuvos žydų paveldo fondas) priima sprendimą patvirtinantį valdybos nutarimus.

Vykdydama projektų įgyvendinimo kontrolę, fondo administracija analizuoja projektų vykdytojų pateiktas ataskaitas ir vertina projektų išlaidų tinkamumą. Fondo valdyba vertina ir tvirtina administracijos pateiktas ataskaitas.

Lietuvos Respublikos Seimas 2019 metų valstybės biudžete⁹ kompensacijai už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą patvirtino 3,62 mln. Eur (kaip Vyriausybės kanceliarijos asignavimus). Vyriausybės kanceliarija šias lėšas 2019 metais pervedė fondui. Iš viso fondas 2019 metais projektams finansuoti panaudojo 1,89 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, patyrė 0,19 mln. Eur administravimo išlaidų (5,3 proc. metinės piniginės kompensacijos dalies). Nepanaudotas biudžeto lėšas laikė banke: metų pabaigoje pinigų likutis buvo 4,32 mln. Eur. Terminuotų indėlių 2019 metų pabaigoje fondas neturėjo. Nekilnojamuoju turtu fondas nedisponavo, nes iki šiol jokio turto jam nebuvo perduota. 2016–2019 metais fondo investavimo ir pardavimų pajamos buvo 0,13 mln. Eur.

Nuo 2016-03-17 įstatymu¹⁰ leidus lėšas investuoti, siekiant reikšmingesnės investicinių lėšų grąžos, fondo valdyba 2017-12-11 įsteigė investavimo komitetą, kuris pateikė tris galimas investavimo portfelio valdymo strategijas: pasyviąją, aktyviąją ir mišriąją. Fondo investavimo klausimas buvo svarstytas jo valdybos 2018-03-22 posėdyje: vienbalsiai nutarta taikyti mišriąją investicijos valdymo strategiją, kurią sudarytų 50 proc. pasyviųjų ir 50 proc. aktyviųjų valdymo instrumentų. 2018-07-24 valdybos posėdyje parinktas išorinis fondų valdytojas (finansinė institucija), numatyta investavimui skirti 8,86 mln. Eur (po 50 proc. (4,43 mln. Eur) pasyviajai ir aktyviajai strategijoms). 2018-11-27 ir 2019-12-03 valdybos posėdžiuose investavimui atitinkamai skirta 1,55 mln. Eur ir 1,44 mln. Eur. 2019 metų pabaigoje investicijoms fondas buvo pervedęs 10,41 mln. Eur (87,9 proc. investavimui skirtų lėšų).

⁷ Vienintelio dalininko sprendimais (2017-09-08 Nr. 1/2017-09-08, 2018-01-22 Nr. 1/2018-01-22 ir 2019-08-30 Nr. 1/2019-08-30) patvirtintos Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklės.

⁸ Vienintelio dalininko 2018-11-27 sprendimu Nr. 1/2018-11-27 patvirtintas VŠĮ Geros valios fondo projektų atrankos komiteto darbo reglamentas.

⁹ 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

¹⁰ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo 3 str. pakeitimo įstatymas.

AUDITO REZULTATAI

Kompensacija naudojama laikantis teisės aktų

1. Atlikę valstybės biudžeto lėšų, kurias Vyriausybės kanceliarija skyrė viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2019 metais teisėtumo audito procedūras, reikšmingų pažeidimų nenustatėme. Audito metu fondui teikėme pastebėjimus dėl jo atliekamų projektų paraiškų vertinimo ir projektų veiklos stebėsenos bei rekomendavome tobulinti šių procesų teisinį reglamentavimą¹¹.

2. Ankstesnio audito metu konstatavome, kad fondas 2012–2015 metais įstatyme¹² nenustatytiems tikslams – administravimo išlaidoms apmokėti – panaudojo 313,80 tūkst. Eur. Siekiant iki 2023-03-01 atkurti (grąžinti) šias projektams skirtas lėšas, fondas įsipareigojo pajamas, gautas iš lėšų investavimo ir pardavimų, nuo 2017-01-01 „grąžinti į projektams skirtas lėšas“¹³. Audito metu nustatėme, kad šių lėšų atstatymui 2018–2019 metais¹⁴ buvo skirta 9,36 tūkst. Eur iš 2016–2018 metais uždirbto pelno. 2016–2019 metų fondo investavimo ir pardavimų pajamos buvo 125,70 tūkst. Eur. 2019 metų pabaigoje neatstatytos lėšos sudarė 304,44 tūkst. Eur. Fondo vienintelio dalininko 2020 metų sprendimu¹⁵, nutarta į projektams skirtas lėšas grąžinti 60,75 tūkst. Eur iš 2019 metais uždirbto pelno.

¹¹ Valstybės kontrolės 2020-01-31 raštas Nr. SD-(6-9.1.1-E-6056)-88.

¹² Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas, 3 str. (redakcija, galiojusi iki 2016-03-26).

¹³ Kompensacijos už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą pervedimo ir naudojimo sutartis, 2019-02-25 Nr. LRVK-32/19.

¹⁴ Patvirtinta vienintelio dalininko sprendimais: 2018-12-21 Nr. 1/2018-12-21 ir 2020-01-09 Nr. 1/2020-01-09.

¹⁵ Patvirtinta vienintelio dalininko 2020-01-29 sprendimu Nr. 1/2020-01-29.

PRIEDAS

Valstybinio audito ataskaitos

„Valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2019 metais teisėtumas“ priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2019 metais teisėtumą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁶ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁷;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad valstybės / fondo lėšos valdomos, naudojamos ir disponuojama jomis teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu nebuvo parengti ir pateikti metiniai apskaitos registrai ir finansinių ataskaitų rinkinys¹⁸, todėl negalime būti tikri, kad audito metu atlikome visų fondo darytų ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ar sudarytų sandorių atranką.

Audito apimtis ir metodai	
2019 m. gautos kompensacijos lėšos ir patirtos išlaidos	2019 m. fondas gavo iš Vyriausybės kanceliarijos 3,62 mln. Eur kompensacijos lėšų, kurias paskirstė ir panaudojo: <ul style="list-style-type: none"> • 1,82 mln. Eur, arba 50,7 proc., skyrė projektams finansuoti (2019 m. – 1,82 mln., ankstesnių metų likutis – 16,45 tūkst.), o panaudojo 1,89 mln. Eur; • 0,36 mln. Eur, arba 10 proc., skyrė administravimo išlaidoms, o panaudojo 0,19 mln. Eur; • 1,44 mln. Eur, arba 39,8 proc., skyrė investavimui, kurių 2019 m. nepanaudojo.
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	Nėra
Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, reikšmingų rizikų nenustatyta. Priėmus sprendimą, kad vidaus kontrolės procedūros išlaidų ir lėšų investavimo srityse yra efektyvios, atlikti kontrolės testai vidaus kontrolei užtikrinti (atrinktų projektų):

¹⁶ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹⁷ Atitikties audito (4000 TAAIS) standartas, prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

¹⁸ VŠĮ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių turtą disponavimo fondo įstatuose (įregistruoti Juridinių asmenų registre 2015-12-30) numatyta, kad sudaroma iki vasario 10 d.

Audito apimtis ir metodai	
	<ul style="list-style-type: none"> • projektų paraiškų administracinis vertinimas; • projektų paraiškų įvertinimas (kriterijai, prioritetai) projektų atrankos komitete ir valdyboje bei paskelbimas apie juos; • įgyvendintų projektų vertinimas (tinkamos išlaidos, ataskaitos).
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros)	<p>2019 m. valstybės biudžeto lėšų, skirtų fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumo vertinimui atliktos pagrindinės procedūros:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įvertinome lėšų panaudojimą projektams finansuoti (patikrinome 10 projektų lėšų panaudojimą (1,41 mln. Eur), kurios sudarė 75 proc. visų per metus šiam tikslui panaudotų lėšų); • įvertinome lėšų panaudojimą administravimo išlaidoms apmokėti (patikrinome lėšų panaudojimą darbo užmokesčiui su socialinio draudimo įmokomis (0,12 mln. Eur), kurios sudarė 65 proc. visų per metus patirtų administravimo išlaidų); • fondui išmokėtų nepanaudotos piniginės kompensacijos lėšų naudojimo srityje vertinome, ar pasirenkant investavimo priemonę buvo atsižvelgta į investuotų lėšų saugumą, likvidumą, metinį pelningumą, komisinio užmokesčio ar kitų išlaidų dydį; • patikrinome, ar banko išrašuose (metų pabaigoje) nurodyti valstybės biudžeto lėšų likučiai atitiko apskaitos registruose nurodytus likučius; • vertinome, ar GVF gautas pajamas iš lėšų investavimo ir pardavimų grąžino į projektams skirtas lėšas; • vertinome (teisėtumo požiūriu), ar 2019 m. paraiškos atmestos pagrįstai.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	<ul style="list-style-type: none"> • Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas, 2011-06-21 Nr. XI-1470 (su vėlesniais pakeitimais); • 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2018-12-11 Nr. XIII-1710; • VŠĮ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių turtą disponavimo fondo įstatai, įregistruoti Juridinių asmenų registre 2015-12-30; • vienintelio dalininko sprendimais (2017-09-08 Nr. 1/2017-09-08, 2018-01-22 Nr.1/2018-01-22 ir 2019-08-30 Nr. 1/2019-08-30) patvirtintos Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklės; • vienintelio dalininko susirinkimo 2018-11-27 sprendimu Nr. 1/2018-11-27 patvirtintas VŠĮ Geros valios fondo projektų atrankos komiteto darbo reglamentas; • VŠĮ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondo direktoriaus įsakymais (2017-12-13 Nr. 59, 2019-01-15 Nr. 94 ir 2019-10-31 Nr. 112) patvirtintas Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą lėšomis finansuojamų projektų veiklos stebėsenos, veiklos ir finansinių ataskaitų tikrinimo ir tvirtinimo procedūrų aprašas; • vienintelio dalininko 2018-03-12 sprendimu Nr. 1/2018-03-12 patvirtintos Etikos gairės ir praktika, įskaitant interesų konfliktų politiką.

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

